

De moderne gymzaal: Speelzaal 20

Voor jonge kinderen is bewegen essentieel voor de volledige ontwikkeling. Veel en gevarieerd bewegen in een uitdagende omgeving. Ze ontdekken mogelijkheden en grenzen onder meer door te rennen, springen, klimmen, grijpen en door te vallen. In de eerste levensjaren biedt het complete palet aan mogelijkheden onder professionele begeleiding de basis voor verdere ontwikkeling daarna. Om dit mogelijk te maken is in scholen en in de kinderopvang een speelzaal nodig. | Folkert Buiten en Odin Wenting

Speelzaal

De speelzaal is een ruimte binnen een school voor basisonderwijs en in de kinderopvang. In een integraal kindcentrum (IKC) kan een speelzaal gezamenlijk worden gebruikt door de kinderopvang en voor het bewegingsonderwijs van de eerste twee groepen van het basisonderwijs. Het speellokaal kan tevens worden gebruikt voor MRT en naschoolse activiteiten voor kinderen tot en met 6 jaar.

Ligging

Een speelzaal wordt bij voorkeur in de accommodatie geplaatst, bij voorkeur nabij de lokalen voor de groepen 1 en 2 en naast de kinderopvang. Een directe toegang vanuit de kinderopvang én vanuit de school wordt aanbevolen.

Afmetingen

De oppervlakte van een speelzaal is ten minste 100 m², of 4 m² per leerling van groep 1 en 2. Het voorschrift dat de grootste

oppervlakte vereist, moet worden toegepast.

Tot twintig leerlingen per groep is de oppervlakte ten minste 100 m².

Bij 25 leerlingen per groep is de oppervlakte ten minste 120 m².

De obstakelvrije hoogte van een speellokaal is ten minste 3.500 mm.

Een speellokaal is bij voorkeur vierkant en in ieder geval een rechthoek.

Afwerking Sportvloer

De sportvloer van de speelzaal dient schokabsorberend te zijn en dient geschikt te zijn voor gebruik op blote voeten. Bij de keuze van de sportvloer is advies van specialisten, gebaseerd op het beoogd gebruik, essentieel.

Wanden

De wanden dienen vlak te zijn tot ten minste een hoogte van 2.000 mm.

Toestellen dienen in een nis in de wand te worden opgeborgen als ze niet gebruikt worden, of boven de

2.000 mm te worden opgehesen. Dit laatste kan bij een hoogte van 3.500 mm lastig zijn. Zie ook *aflevering 5* Wanden van gymzalen in LO Magazine 5 2022 van deze serie, omdat dezelfde regels van toepassing zijn.

Plafond

Het plafond dient zo stevig te zijn dat er installaties aan kunnen worden gehangen voor zwaaien en andere oefeningen. Dit kan betekenen dat het plafond door de hoogte van de installatie hoger moet worden dan 3.500 mm. Het plafond dient balvast te zijn en er mogen geen scherpe uitsteeksels in het plafond zitten.

Bouwfysica Temperatuur

De ruimte moet kunnen worden verwarmd tot ten minste 20° Celsius. Het is verstandig om de temperatuur met een intelligente thermostaat op temperatuur te houden.

Luchtkwaliteit

De luchtbehandeling dient een ventilatiecapaciteit per uur te hebben van de inhoud van het speellokaal of van 40 m³ per sportend kind en volwassene in het speellokaal. Dit betekent nagenoeg altijd dat uit moet worden gegaan van het maximaal aantal sportende kinderen plus docenten. De luchtsnelheden van zowel verwarming, als ventilatie mogen niet hoger zijn dan 0,5 m/s

Daglicht en lichtreflectie

Het raamoppervlak moet ten minste 5 procent van het vloeroppervlak zijn en de ramen moeten kunnen worden geopend. Het daglicht mag geen hinderlijke lichtreflecties veroorzaken.

Verlichting

De verlichting moet ten minste 375 lux zijn tijdens het bewegingsonderwijs. Een traploos regelbare verlichting tussen 0 en 500 lux wordt aanbevolen.

Akoestiek

De akoestiek van het speellokaal moet voldoen aan de *Arbowet artikel 3, lid sub b* en het *Arbobesluit de artikelen 6.6 tot en met 6.11*.

De spraakverstaanbaarheid is essentieel en kans op gehoorschade moet worden voorkomen.

Zie ook *artikel 4* Akoestiek in LO Magazine 4 2022 in de serie de Moderne Gymzaal.

Bergruimte

De bergruimte van een speellokaal heeft een oppervlakte van ten minste 10 m² en/of ten minste 10 procent van de oppervlakte van het speellokaal.

Bij multifunctioneel gebruik wordt een berging van ten minste 20 m² geadviseerd. De hoogte van de bergruimte dient ten minste 3.000 mm te zijn. De bergruimte is eenvoudig en goed toegankelijk vanuit het speellokaal en heeft voldoende loopruimte. De vloer loopt zonder drempels door van het speellokaal in de bergruimte. De toegang tot de bergruimte bevindt zich bij voorkeur aan een lange zijde van het speellokaal en bestaat uit beveiligde segmentdeuren die beknelling voorkomen.

Inrichting en inventaris Speellokaal

Zie voor inrichting en inventaris *artikel 18* en *artikel 19* in deze serie. Er zijn diverse leveranciers voor inrichting en inventaris van speelzalen. Voor losse materialen kun je bij tal van leveranciers terecht. De diversiteit in aanbod is soms niet groot, maar elke leverancier heeft zo zijn eigen specialismen (zie figuur 1). Voor meer informatie wordt verwezen naar de *handboeken van de KVLO*

Figuur 2 ASM Valmat Galaxy (Janssen Fritsen)

met onder andere de basisinventarislijst speellokaal (bijlage II in het Handboek huisvesting bewegingsonderwijs speellokaal).

ASM en andere vernieuwingen

De producten van ASM, de mogelijkheden van ASM en een aantal andere vernieuwingen worden besproken in nummer 21 van deze serie. Een voorbeeld van een product op basis van het Athletic Skills Model is de valmat met een spelprint (zie figuur 2). Dit type matten en producten van ASM kunnen zeer geschikt zijn voor met name kinderen van 2 tot en met 6 jaar. Er kunnen vlakke ASM-elementen op de wand worden aangebracht. Op de vloer is dat ook mogelijk, maar dat moet passen bij algemeen gebruik.

Handboek

De KVLO heeft een uitstekend *Handboek huisvesting bewegingsonderwijs speellokaal*. Kijk daar voor meer gedetailleerde informatie.

Samenwerking

Het gebruik, de oppervlakte, de berging en de inventaris van een speellokaal worden mede bepaald door het

aantal gebruikers en de diversiteit van die gebruikers. In een vrij groot IKC, met eventueel speciaal onderwijs, zijn wellicht twee speellokalen nodig. Overleg met de gebruikers over alle aspecten van de speellokalen en over programmering en beheer is een voorwaarde om de benodigde, toekomstbestendige speellokalen te realiseren voor alle gebruikers. Vraag alle partners om hun voorschriften, richtlijnen en aanbevelingen.

De eerst twintig artikelen van de Moderne gymzaal in LO Magazine zijn gebundeld tot deel 1: De moderne gymzaal; technische eisen (artikelen 1-20). In 2025 volgen nog twaalf artikelen.

Artikelenreeks Moderne gymzaal gebundeld

De eerste twintig artikelen van De moderne gymzaal in LO Magazine zijn gebundeld tot één document. Als vervolg op deze bundel worden er de komende twee jaar nog twaalf artikelen geschreven. Die worden daarna in een tweede 'druk' aan deze bundel toegevoegd.

Scan of klik [hier](#) naar deel 1 van de bundel De moderne gymzaal; technische eisen (artikelen 1-20).

Figuur 1 Playground 15 (Hop Up)

Contact

folkertbuitergmail.com

info@odinwenting.nl

Folkert Buiters is programmamanager multifunctionele accommodaties

Odin Wenting is sporttechnisch en bouwkundig adviseur sportaccommodaties

Foto's

Janssen en Fritsen

Websites van leveranciers

Kernwoorden

huisvesting, speelzaal, sportmaterialen